

ORTODOKSINEN USKONTO

JOHDANTO OPPIAINEESEEN (* *Johdanto ei tule viralliseen opsiin, vaan opsin tukisivustolle, jotta johdantoa voidaan tarpeen vaatiessa vielä täydentää ja muuttaa.*)

Kaikissa oppilaan omien uskontojen opetussuunnitelmissa on yhteinen johdanto, laaja-alaisen osaamisen kuvaus sekä yhtenäinen tavoiteasettelu. Yhteisiä sisältöjä on tarkennettu opetettavan uskonnon näkökulmasta.

Ortodoksista uskontoa opiskellaan pääsääntöisesti heterogeenisissa, eri vuosiluokan oppilaista yhdistetyissä ryhmissä. Eri vuosiluokkien oppilaiden ollessa samassa ryhmässä opetusta eriytetään niin, että eri vuosiluokkien sisältöjä opiskellaan vuorokurssiperiaatteella silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Eri vuosikurssien sisällöistä on haluttu tehdä joustavia, jotta yhdysryhmäopetus mahdollistuisi. Siksi lähes kaikki eri vuosiluokkakokonaisuuksille laaditut tavoitteet ovat mukana kullakin luokka-asteella. Sisältöjä eriytetään ja syvennetään niin, että oppilaan yksilöllisyys tulee huomioituksi ja vuosiluokkakokonaisuuksien tavoitteet ovat saavutettavissa.

Opettajalle sisältöjen kuvaus on tehty laajaksi. Laaja sisältökuvaus varmistaa sen, että oppiaineen keskeinen sisältö tulee tarkasti määritellyä. Opettajan tehtäväksi jää rakentaa sisällöistä kokonaisuuksia, joilla tavoitteisiin päästään.

VUOSILUOKKAKOKONAISUUS 1-2

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN VUOSILUOKILLA 1-2

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Oppimisen lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Oppilasta kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan. Oppilas harjoittelee työskentelyn suunnittelemista, tavoitteiden asettamista ja itsearviointia.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Oppilasta rohkaistaan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön, sekä arvostamaan toisia ja suvaitsemaan erilaisuutta.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Oppilas ohjataan yhteisten pelisääntöjen ja hyvien tapojen noudattamiseen. Oppilaalle pyritään antamaan mahdollisimman kannustavaa palautetta.

Monilukutaito (L4)

Monilukutaidon kehittymistä tuetaan moniaistillisella, kokonaisvaltaisella ja ilmiöpohjaisella opiskelulla. Kuvalliset ilmaisutavat ja visuaalisen vaikuttamisen keinot kehittävät oppilaan kuvanlukutaitoa. Ilmaisun keinoista pyritään tekemään mahdollisimman monipuolisia, jotta oppilaalla on mahdollisuus kysyä ja ihmetellä asioita ja ilmiöitä.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja. Oppilaan kanssa keskustellaan tv:n turvallisista käyttötavoista ja käytöstavoista. Oppilasta kannustetaan toteuttamaan ideoitaan tv:n avulla yksin ja ryhmässä.

Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)

Oppilasta kannustetaan työskentelemään yksin ja yhdessä muiden kanssa. Samalla opitaan vastuunottoa ja kompromissien tekemistä.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Oppilas osallistuu oppimisprosessin suunnitteluun. Oppilasta kannustetaan vaikuttamaan omaan kouluympäristöönsä ja arkeensa. Oppilas tutustuu käsitteisiin "yhdenvertaisuus", "oikeudenmukaisuus" ja "vastavuoroisuus".

1. vuosiluokka

TAVOITTEET

- oppilas tutustuu oman perheen uskonnolliseen ja katsomukselliseen taustaan (T1)
- oppilas tutustuu ortodoksisen uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin (T2)
- oppilas tutustuu ortodoksiseen vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin (T3)
- oppilas tutustuu luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin (T4)
- oppilas rohkaistuu tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksia ja tunteita (T5)
- oppilasta ohjataan toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6)
- oppilas pohtii eettisiä kysymyksiä ortodoksisen uskonnon näkökulmasta sekä hahmottaa, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7)
- oppilas saa tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)

Sisällöt

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- minä ortodoksina ja kirkon jäsenenä, oma identiteetti
- oma perhe, erilaiset perheet, ekumeeniset perheet, kristillisyyden perheissä
- kaste ja mirhallavoitelu, kummit, ehtoollinen
- enkelit, suojelusenkeli
- Pyhät ihmiset, Pyhä Nikolaos, nimikkopyhä, taivaallinen esirukoilija, oma nimipäivä
- kirkolliset tavat: ristinmerkki ja risti, ikoni, tuohus, lampukka
- Pyhä Kolminaisuus: Isä, Poika ja Pyhä Henki
- Kristuksen ja Jumalansynnyttäjän ikoneja
- pappi, kanttori, ponomari
- hyvä paimen, lasten evankeliumi, tuhlaajapoika, Joosef, Aadam ja Eeva
- rukoileminen on puhetta Jumalalle; kääntymistä Jumalan puoleen, Herran rukous
- Raamattu, kirkon kirja
- kirkkovuosi: etenkin, Kristuksen syntymä ja Kristuksen ylösnouseminen, virpominen
- omassa koulussa vietettäviä juhlia, niin uskonnollisia kuin perinteisiä juhlia
- kirkkovuoden alku: Luomakunnan päivä: Luomiskertomus, vastuu ympäristöstä
- käyttäytyminen kirkossa, kirkolliset tavat, koululaisjumalanpalvelus

Uskontojen maailma (S2)

- Oman koulun uskontoja, uskonnottomuus

Hyvä elämä (S3)

- elämä ja kuolema
- omatunto
- ihmisoikeuksia lapsen näkökulmasta
- ihmisen vapaus ja vastuu
- rakkaus, huolenpito, toisesta välittäminen, anteeksianto, rehellisyys, epäitsekkyyys (kertomukset:

2. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas oppii tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa (T1)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin (T2)
- Oppilas tutustuu ortodoksiseen vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin (T3)
- Oppilas tutustuu luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin ortodoksisesta näkökulmasta (T4)
- Oppilas rohkaistuu tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan (T5)
- oppilasta ohjataan toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6)
- oppilas pohtii eettisiä kysymyksiä ortodoksisen uskonnon näkökulmasta sekä hahmottaa, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7)
- oppilas saa tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)

Sisällöt

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- minä ortodoksina ja kirkon jäsenenä, oma identiteetti, erilaiset perheet, erilaisia ortodoksia perinteitä
- pyhittävät asiat: mysteerit, sakramentit (erityisesti kaste, mirhallavoitelu, kummus)
- Raamattu kirkon kirjana: Vanha ja Uusi Testamentti, evankeliumit, kertomuksia esim. laupias samarialainen, Joosef-kertomuksia
- seurakunta: kirkkorakennus: kirkon osat ja esineistöä, erilaisia jumalanpalveluksia ja niiden toimittajat, koululaisjumalanpalvelus
- muodollinen rukoileminen, esimerkiksi Taivaallinen Kuningas, Herra armahda, Pyhä Jumala, pääsiäistropari, Monia vuosia, Herran rukous
- Pyhä Nikolaos, nimikkopyhä, taivaallinen esirukoilija, oma nimipäivä, epäitsekkyyys
- evankelistat, apostolit, Jumalansynnyttäjät, Jumalanäiti
- tapahtumaikoneja ja pyhien ihmisten ikoneja
- pyhä ja arki osana kirkkovuoden kulkua
- kirkkovuosi: teofania, Kristuksen kaste, Kristuksen Jerusalemiin ratsastaminen

Uskontojen maailma (S2)

- koulun lähialueen uskontoja, uskonnottomuus
- juutalaisuuden, islamin ja kristinuskon piirteitä ortodoksisuuteen peilaten
- omassa koulussa vietettäviä juhlia, niin uskonnollisia kuin perinteisiä juhlia

Hyvä elämä (S3)

- joulupaasto ja suuri paasto, hyvän tekeminen
- omatunto
- elämä ja kuolema
- hyvinvointi, vastuu omasta terveydestä
- vastuu ympäristöstä
- eriarvoisuus, samanarvoisuus, avuliaisuus esim. laupias samarialainen, esirukous
- hyvä elämä esim. ”Kun minulla oli nälkä... te annoitte minulle ruokaa...”
- huolenpito, toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rakkaus esim. tuhlaajapoika
- Lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä, ihmisoikeudet
- rehellisyys, esim. ryövärit ristillä
- eriarvoisuus, samanarvoisuus, avuliaisuus, esim. laupias samarialainen

VUOSILUOKKAKOKONAISUUS 3-6

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN VUOSILUOKILLA 3-6

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden, sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Oppilas harjaantuu vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun, huomaa asioiden välisiä keskinäisiä yhteyksiä ja vuorovaikutussuhteita. Oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa oppimistilanteissa. Oppilaita rohkaistaan luovuuteen.

Kulttuurinen osaaminen (L2)

Oppilaan sosiaalis-emotionaalisia taitoja syvennetään, sekä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa näitä taitoja. Opetuksessa huomioidaan kulttuuriympäristön muutos ja moninaisuus. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaa kulttuuri-identiteettiä.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Oppilas harjoittelee ajanhallintaa, hyvää käytöstä sekä muita omaan ja yhteiseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen vaikuttavia toimintatapoja. Samalla hän kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Erilaiset toimintatavat auttavat ymmärtämään sääntöjen, sopimusten ja luottamusten merkityksen.

Monilukutaito (L4)

Oppilas kehittää monilukutaitoaan ja tulkitsee, tuottaa ja arvioi yhä moninaisempia tekstejä erilaissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Oppilas hyödyntää tvt -taitojaan monipuolisesti. Oppilas oppii käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Oppilas oppii työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan entistä enemmän vastuuta tekemisistään. Oppilasta ohjataan arvostamaan omaa ja toisen työtä. Projekteissa ja ryhmätöissä oppilaalla

on mahdollisuus vastavuoroisuuteen, neuvottelutaitojen kehittämiseen ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Oppilas tutkii kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon, demokratiaan ja ihmisoikeuksiin liittyviä kysymyksiä (Lapsen oikeudet). Luokkayhteisössä oppilas harjoittelee yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä, ratkaisujen etsimistä ja ratkaisujen tekoa. Korostetaan oppilaan omien valintojen merkitystä itselle, lähiyhteisölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

3. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas perehtyy ortodoksisiin pyhiin kertomuksiin (T1)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen kirkon jumalanpalvelusperinteeseen, tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin (T2)
- Oppilas ymmärtää Raamatun kertomusten vertauskuvallisuutta (T3)
- Oppilas oppii etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä (T4)
- Oppilas perehtyy Suomen uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan (T5)
- Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin (T6)
- Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää ja käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa (T7)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen uskonnon eettisiin opetuksiin (T8)
- Oppilas tutustuu YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen (T9)
- Oppilas oppii arvioimaan tekemiään valintoja (T10)
- Oppilas harjaantuu keskustelemaan eettisistä kysymyksistä, ilmaisemaan rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä perustelemaan omia näkemyksiään (T11)
- Oppilasta ohjataan muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään (T12)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- Raamattu pyhänä kirjana: Vanha testamentti ja Uusi testamentti, käyttämisen perusteet
- Jumalan liitto ihmisen kanssa Vanhassa Testamentissa ja Uudessa Testamentissa
- Jeesuksen opetuksia ja ihmetekoja
- pääsiäinen, ortodoksinen koululaisjumalanpalvelus, liturgia, paasto
- alkurukoukset ja paastorukous, tavallisimpia kirkkoveisuja
- kirkkorakennus, reliikki
- kodinpyhitys, kiitosrukoushetket, panihida

Uskontojen maailma (S2)

- ajankohtaiset uskontoon liittyvät aiheet mediassa oppilaiden kiinnostuksen mukaan
- pyhä ja arki eri uskonnoissa ja kulttuureissa, paikalliset uskonnot
- pääpiirteitä juutalaisuudesta Euroopassa ja Vantaalla
- tutustuminen eri kristillisten kirkkojen ja Abrahamin uskontojen tapoihin

Hyvä elämä (S3)

- Raamatun kertomuksien merkityksen avaaminen ikätasolle sopivalla tavalla, eettinen pohdinta Raamatun kertomusten pohjalta
- Luomiskertomus, 10 käskyä, ihminen Jumalan kuvana, elämä lahjana
- laupias samarialainen – toisen auttaminen
- viisas rakentaja - elämänarvot
- fariseus ja publikaani - nöyryys
- tuhlaajapoika - anteeksiantaminen
- yhteisön jäsenenä toimiminen ja itsestä huolehtiminen
- toisen ihmisen huomioiminen ja oma rooli vuorovaikutuksessa, keskustelun taidot
- some-etiikkaa
- tasa-arvo: ulkonäkö, menestys
- lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä, Lapsen oikeuksien päivä 20.11.
- erilaisuuden suvaitseminen, toisen asemaan asettuminen
- miten toiset vaikuttavat arvoihini ja mielipiteisiini, omien ajatusten kertominen, mielipiteiden perusteleminen
- omat teot arjessa kestävän tulevaisuuden näkökulmasta, omien tekojen seuraukset
- toisen mielipiteen kunnioittaminen
- empatiataitojen harjoittelu

4. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas perehtyy ortodoksisiin pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin (T1)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen kirkon jumalanpalvelusperinteeseen, tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin (T2)
- Oppilas oppii tunnistamaan kirkkorakennuksen symboliikkaa ja vertauskuvallisuutta (T3)
- Oppilas oppii etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä (T4)
- Oppilas perehtyy Suomen uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan (T5)
- Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin (T6)
- Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää ja käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa (T7)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen uskonnon eettisiin opetuksiin (T8)
- Oppilas tutustuu YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen yksilön ja yhteisön näkökulmasta (T9)
- Oppilas oppii arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja (T10)
- Oppilas harjaantuu keskustelemaan eettisistä kysymyksistä, ilmaisemaan rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä perustelemaan omia näkemyksiään (T11)
- Oppilasta ohjataan muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään (T12)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- Raamatun käytön harjoittelu
- Kristuksen elämä ja opetus evankeliumeissa, Kristus: ihminen ja Jumala
- Pääsiäinen, joulu ja Teofania
- oppilaan suojeluspyhä ja hänen elämäkertansa
- oman seurakunnan pyhät ja niihin liittyvät kertomukset
- ortodoksinen koululaisjumalanpalvelus
- erilaisia pyhäköitä ja kirkkorakennuksia, kirkkorakennuksen osat ja niiden merkitys kirkollista esineistöä, vierailu pyhäkössä
- rippisä ja hengellinen ohjaus, paasto, katumuksen sakramentti ja sairaanhoitajan sakramentti, pappeus
- Suomen ortodoksinen kirkko, lähetystyö, diakoniatyö

Uskontojen maailma (S2)

- ajankohtaiset uskontoon liittyvät aiheet mediassa oppilaiden kiinnostuksen mukaan
- Abrahamin uskonnot: syntyhistoriaa, opin yhteisiä piirteitä, pyhät kirjat, paasto, pyhät ihmiset, näkymätön maailma
- Pääpiirteitä islamista Euroopassa ja Vantaalla
- Tutustuminen eri kristillisten kirkkojen ja Abrahamin uskontojen tapoihin

Hyvä elämä (S3)

- eettinen pohdinta Raamatun kertomusten pohjalta ja pyhien hagiografioiden kautta, kirkkoisät
- ympäristöystävällinen ajattelu, ekososiaalinen ajattelu, kestävä elämä: epäitsekkyyks
- toisen ihmisen huomioiminen ja oma rooli vuorovaikutuksessa, keskustelun taidot
- tasa-arvo: eri-ikäiset ihmiset, terveys
- oppilas vähemmistön jäsenenä, koulun vähemmistöryhmiä
- Lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä, Lapsen oikeuksien päivä 20.11.
- rakkauden kaksoiskäskey, erilaisuuden suvaitseminen
- miten toiset vaikuttavat arvoihini ja mielipiteisiin
- Luomiskertomus, ihminen Jumalan kuvana, vastuu omista teoista, omat teot arjessa kestävän tulevaisuuden näkökulmasta
- omien ajatusten kertominen, mielipiteiden perusteleminen, toisen mielipiteen kunnioittaminen
- toisen asemaan asettuminen
- empatiataitojen harjoittelu

5. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas perehtyy ortodoksisiin pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin (T1)
- Oppilas tutustuu ortodoksinen kirkon jumalanpalvelusperinteeseen, tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin (T2)
- Oppilas oppii tunnistamaan ja ymmärtämään ortodoksinen rukousperinteen sekä hymnirunouden erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta (T3)
- Oppilas oppii etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä (T4)
- Oppilas perehtyy Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan (T5)
- Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan

Euroopassa (T6)

- Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa (T7)
- Oppilas perehtyy ortodoksisen uskonnon eettisiin opetuksiin (T8)
- Oppilas tutustuu ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviin arvoihin yksilön ja yhteisön näkökulmasta (T9)
- Oppilasta ohjataan arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja ortodoksisen uskonnon eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta (T10)
- Oppilas harjaantuu keskustelemaan eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä perustelemaan omia näkemyksiään (T11)
- Oppilasta autetaan ja tuetaan muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään (T12)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- Raamattu kirkon kirja, uskon lähde, Pyhä Kolminaisuus Raamatussa, uskontunnustus, kirkon oppi, enkelit, Luomiskertomus, luomakunta, ihminen Jumalan kuvana
- kirkkomusiikki ja ikonitaide uskon lähteinä, säilyttäjinä ja elävöittäjinä, ehtooveisu
- Ajan pyhittäminen: juhlan ja arjen vuorottelu, kirkkovuosi
- juhlien jako suuriin juhliin: Kristuksen ja Jumalanäidin juhlat, juhlien tropareita ja tapahtumaikoneja, yhteisöllinen ja yksilöllinen rukous, kilvoittelu
- paasto, pääsiäinen, ortodoksinen koululaisjumalanpalvelus

Uskontojen maailma (S2)

- katolisuus ja apostolisuus kristinuskossa
- ekumenia, ekumeeninen rukousviikko
- ortodoksisuus Suomessa, Euroopassa ja maailmassa: globaali ortodoksisuus
- ajankohtaiset uskontoon liittyvät aiheet mediassa
- Abrahamin uskonnot historiassa, tutustuminen Abrahamin uskontojen tapoihin, tutustuminen ei kristillisten kirkkojen tapoihin
- eri uskontojen välinen kunnioitus
- suomalaisia vähemmistöjä

Hyvä elämä (S3)

- eettinen pohdinta Raamatun kertomusten pohjalta ja pyhien hagiagrafioiden kautta
- ympäristöystävällinen ajattelu, ekososiaalinen ajattelu, kestävä elämä: omasta luopuminen
- filantropia, globaali vastuu, pakolaisuus, kultainen sääntö, toisen asemaan asettuminen, empatiataitojen harjoittelu
- kylväjä – ihmisenä kasvaminen, ortodoksinen ihmiskäsitys
- toisen ihmisen huomioiminen ja oma rooli vuorovaikutuksessa, keskustelun taidot
- viihderiippuvuus
- ihmisoikeudet uskonnoissa, tasa-arvo: sukupuolinen tasa-arvo, erilaisuuden suvaitseminen

6. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas perehtyy ortodoksisiin pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin (T1)
- Oppilas tutustuu ortodoksisen kirkon jumalanpalvelusperinteeseen, tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin (T2)
- Oppilas tunnistaa ortodoksisen uskonnollisen kielen erityispiirteitä sekä tunnistamaan samankaltaisuutta ja erilaisuutta muissa kristillisissä perinteissä sekä juutalaisuudessa ja islamissa (T3)
- Oppilas etsii, arvioi ja käyttää uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä (T4)
- Oppilas perehtyy Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan (T5)
- Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa (T6)
- Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa (T7)
- Oppilas perehtyy ortodoksisen uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin (T8)
- Oppilas ymmärtää ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta (T9)
- Oppilasta ohjataan arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja ortodoksisen uskonnon eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta (T10)
- Oppilas harjaantuu keskustelemaan eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä perustelemaan omia näkemyksiään (T11)
- Oppilas oppii muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään (T12)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- kirkon synty ja alkukirkon elämää, pääsiäinen, helatorstai ja helluntai, seurakunta ja kirkko, marttyyrit, apostolit, apostoli Paavali, eettinen pohdinta Raamatun kertomusten pohjalta ja pyhien hagiagrafioiden kautta
- Karjalan valistajat, luostarit uskon säilyttäjinä ja lähetystyön sydäminä, Jeesuksen rukous
- kirkko: eukaristinen yhteisö, seurakunnan toimijat ja toiminta, ortodoksinen koululaisjumalanpalvelus
- Ajan pyhittäminen, kirkkovuosi, paasto ja paastorukous, vuorokauden jumalanpalveluskierto
- pääsiäisen ajan tapahtumat Lasaruksen lauantaista pääsiäiseen ja liturgiikka
- liturgia ja paastoliturgia, ehtoollinen, rukous ennen ehtoollista, vigilia

Uskontojen maailma (S2)

- erilaisia kristillisiä perinteitä, juutalaisuus ja islam
- ajankohtaiset uskontoon liittyvät aiheet mediassa, eettistä pohdintaa
- uskonottomuus, ateismi, maallistuminen
- uskonnot nyky-Euroopassa ja niiden ilmeneminen ihmisten arjessa
- Abrahamin uskonnot nykypäivänä, uskontodialogi, erilaisuuden suvaitseminen

- tutustuminen eri kristillisten kirkkojen ja Abrahamin uskontojen tapoihin

Hyvä elämä (S3)

- ympäristöystävällinen ajattelu, ekososiaalinen ajattelu, kestävä elämä: hyvän tekeminen
- toisen ihmisen huomioiminen ja oma rooli vuorovaikutuksessa, keskustelun taidot, toisen asemaan asettuminen, empatiataitojen harjoittelu
- ihmisoikeudet
- marttyyrit ja uskon puolustajat, vuorisaarna, globaali talous
- tasa-arvo: alueellinen eriarvoisuus, rikkaat
- köyhät, rasismi, syrjäytyminen
- Lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä, Lapsen oikeuksien päivä 20.11.
- omat teot arjessa kestävän tulevaisuuden näkökulmasta, vastuu omista teoista
- miten toiset vaikuttavat arvoihini ja mielipiteisiin, omien ajatusten kertominen, mielipiteiden perusteleminen, toisen mielipiteen kunnioittaminen

VUOSILUOKKAKOKONAISUUS 7-9

Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 7-9

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Oppilasta kannustetaan ottamaan vastuuta opiskelusta, asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään ja arvioimaan sitä. Oppilasta kannustetaan aktiiviseen rooliin oppimisprosessissaan. Oppilasta rohkaistaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä. Syvennetään taitoja ratkaista ristiriitatilanteita, tehdä kompromisseja ja ilmaista omia mielipiteitä. Eettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pohtimalla oikeaa ja väärää sekä eettisen toiminnan periaatteita.

Kulttuurinen osaaminen (L2)

Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus myönteisenä voimavarana. Oppilas pohtii kulttuurin, uskonnon ja katsomuksien vaikutusta yhteiskunnassa. Oppilas harjoittelee ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti. Häntä ohjataan asettumaan toisen asemaan ja arvostamaan muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Oppilas oppii ottamaan itsestään, toisistaan ja arjen sujumisesta entistä enemmän. Oppilas harjoittelee sosiaalisia taitojaan ja ristiriitaisten tunteiden hallintaa. Oppilas harjaantuu kestävän elämäntavan merkityksen pohdintaan.

Monilukutaito (L4)

Oppilas syventää monilukutaidon osaamistaan. Oppilas rohkaistuu käyttämään tätä taitoaan vaikuttamiseen ja osallistumiseen. Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista ja katsomuksellista lukutaitoa sekä ympäristölukutaitoa. Samoin medialukutaitoa syvennetään.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Oppilasta autetaan ymmärtämään, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää opiskelussa. Oppilas osaa yhä paremmin käyttää eri laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä valmistaa itse digitaalisia tuotoksia. Lähdekriittisyys korostuu. Oppilasta ohjataan turvalliseen ja eettiseen tv:n käyttöön.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Opetuksessa syvennetään työprosessien suunnittelua ja tekemistä. Oppilas oppii näkemään prosessin eri vaiheet ja niiden muodostaman kokonaisuuden. Oppilas oppii ottamaan hallittuja riskejä ja kohtaamaan epäonnistumisia ja siitä huolimatta saattamaan työnsä loppuun kannustavan ja ohjaavan palautteen avulla.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Oppilas syventää omien valintojen merkitystä ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Pohditaan ilmiöiden taustoja ja niihin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Oppilas ymmärtää opiskelun ja osallistumisen tärkeyden.

7. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas ymmärtää ortodoksisen kirkon synnyn ja kehityksen (T1)
- Oppilas ymmärtää varhaisen kirkon historian ja sen vaikutuksen ortodoksisen kirkon kehitykseen (T2)
- Oppilas oppii tuntemaan ortodoksisen kirkon kulttuurista moninaisuutta ja Suomessa vaikuttavia uskontoja (T3)

- Oppilas tunnistaa ortodoksiseen perinteeseen ja muihin uskontoihin liittyviä tapoja ja symboleja (T4)
- Oppilas ymmärtää tieteen ja uskonnon välisen eron Raamatun eksegetiikassa (T5)
- Oppilas ymmärtää epäitsekkyuden käsitteen (T6)
- Oppilas ymmärtää uskonnon yhtenä valintoihin vaikuttavana tekijänä (T7)
- Oppilas harjaantuu pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia kysymyksiä (T8)
- Oppilas oppii tutkimaan ja näkemään omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia (T9)
- Oppilasta rohkaistaan kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla (T10)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- kirkon syntyvaiheita: alkuseurakunta, ensimmäinen diakoni, marttyyrius, apostolien lähetystyö, marttyyrikirkko, jakamaton kirkko, suuri skisma, kirkon jakaantuminen
- kirkon opin muotoutuminen, uskontunnustus, Traditio
- ortodoksinen kristitty: kastettu ja voideltu
- Raamattu kirkon kirjana: synty, sisällön muotoutuminen ja käyttäminen

Uskontojen maailma (S2)

- ortodoksiset paikalliskirkot eri puolella maailmaa, ortodoksiset patriarkaatit
- kristillisten kirkkojen eri suunnat
- juutalaisuus ja islam, juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyviä tapoja ja symboleita
- omaan pyhäkköön tutustuminen ja mahdollisuuksien mukaan myös muiden uskontojen pyhiin paikkoihin tutustuminen
- eri uskonnot ja elämäkatsomukset

Hyvä elämä (S3)

- synty, katumus, oikea ja väärä
- diakonia: julistaminen ja lähimmäisenrakkaus, toisen auttaminen, epäitsekkyys, sitoutuminen, luottamus

8. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas syventää tietojaan Suomen ortodoksisen kirkon synnystä ja kehityksestä sekä kirkon toiminnan nykypäivässä (T1)
- Oppilas ymmärtää varhaisen kirkon historian ja sen vaikutuksen ortodoksisen kirkon kehitykseen (T2)
- Oppilas perehtyy uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen (T3)
- Oppilas oppii tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa ja populaarikulttuurissa (T4)
- Oppilas havaitsee ja arvioi erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen välisiä eroja (T5)
- Oppilas ymmärtää ihmisoikeuksien merkityksen ortodoksisen uskonnon näkökulmasta (T6)
- Oppilas ymmärtää uskonnon merkityksen yhtenä valintoihin vaikuttavana tekijänä (T7)
- Oppilas pohtii ajankohtaisia ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä (T8)

- Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin (T9)
- Oppilasta rohkaistaan kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla (T10)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- Kirkon syntyvaiheita
- kirkon opin muotoutuminen, uskontunnustus, Traditio
- Raamattu kirkon kirjana
- suomalainen ortodoksinen kirkko: historiaa ja nykyaikaa, diakonia
- seurakunnat, hiippakunnat, kirkkokunnat, patriarkaatit, globaali ortodoksisuus
- tutustuminen oman seurakunnan toimintaan koululaisjumalanpalveluksessa
- luostarit ja asketismi
- kirkollisia toimijoita ja järjestöjä

Uskontojen maailma (S2)

- uskonnolliset aiheet mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa
- hindulaisuus ja buddhalaisuus, niihin liittyviä tapoja ja symboleita
- eri uskonnot ja elämäkatsomukset

Hyvä elämä (S3)

- ihmisoikeudet
- hengellinen ohjaus ortodoksisessa traditiossa ja muissa uskonnoissa, omien eettisten valintojen vaikutusten pohtiminen

9. vuosiluokka

TAVOITTEET

- Oppilas hahmottaa liturgisen elämän ja kirkollisen taiteen yhteydet (T1)
- Oppilas tuntee maailman uskontoja ja uskonnottomuutta (T3)
- Oppilas tuntee uskonnollista taidetta ja uskonnon vaikutusta maailman politiikkaan (T4)
- Oppilas tunnistaa erilaisia käsityksiä maailmansynnystä (T5)
- Oppilas sisäistää ortodoksista ihmiskuvaa (T6)
- Oppilas ymmärtää ortodoksiseen kirkkoon tai muihin uskontoihin kuulumisen olevan eettisten valintojen taustalla (T7)
- Oppilas ymmärtää ortodoksisen elämäntavan merkityksen yksilön elämässä (T7)
- Oppilas pohtii ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin (T8)
- Oppilas ymmärtää omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kestäväan elämäntapaan (T9)
- Oppilas rohkaistuu kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla (T10)

SISÄLLÖT

Sisällöt joiden avulla opiskellaan oppiaineiden yleisiä tavoitteita.

Suhde omaan uskontoon (S1)

- uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyys
- kasvu ihmisenä ja ajan pyhittäminen ortodoksin elämässä, kirkkovuosi, sakramentit, paastoaminen, rukoileminen, koululaisjumalanpalvelus

Uskontojen maailma (S2)

- kirkkotaide opin ilmentäjänä, taide eri uskonnoissa
- Kiinan ja Japanin uskonnot
- luonnonuskonnot, uudempia uskontoja,
- uskonnottomuus ja ateismi
- uskonnot maailman politiikassa
- maailman luominen eri uskonnoissa ja luonnontieteissä
- eri uskonnot ja elämäkatsomukset, kasvu ihmisenä muissa uskonnoissa

Hyvä elämä (S3)

- omien eettisten valintojen sekä niiden vaikutusten pohtiminen ja perusteleminen
- eettisiä kysymyksiä: elämä ja kuolema, elämän tarkoitus, seurustelu ja perhe, vapaus ja vastuu, kestävä elämäntapa, bioetiikka, erilaisten ihmisten kohtaaminen työelämässä ja vapaa-ajalla